

Asia: VN/9904/2025

Lausuntopyyntö väylälakien muutostarpeiden arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot arviomuistiosta

Suomen Tieyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Arviomuistio nostaa hyvin esiin erityyppisten väylien sääntelyä koskevia puutteita tai eriäväisyyksiä. Erityisesti näitä eroja on yksityisesti hallinnoitujen väylien eli yksityisratojen tai -teiden kohdalla verrattuna valtion omistamiin väyliin.

Yksityisraiteita koskeva sääntely

-

Tutkimusoikeussääntely

-

Kiinteistökohtainen meluntorjunta

-

TEN-T-asetukseen liittyvät lainsäädännön kehittämistarpeet

Tieyhdistys pitää hyvänä uusien käyttövoimien vaatimien jakeluinfrakysymysten nostamisen esiin. Jakelupaikkojen suunnittelu vaatii pitkäjänteistä työtä ja tulee huomioida väyläverkkoa suunniteltaessa ja kehitettäessä. Näin turvataan ja parannetaan markkinaehtoisen palveluverkon kehittymistä.

Ammattiliikenteen levähdyspaikkojen järjestämisen edistämiseksi on suuri tarve. Edellä mainittu pätee myös levähdyspaikkojen kehittämisessä.

Tunnelidirektiivin täytäntöönpanon täydentäminen

-

Varautumista ja häiriötilanteita koskeva sääntely väylälaeissa

Maanteiden häiriötilanteissa kiertoreitti järjestetään usein yksityistieverkon kautta. Siitä aiheutuvat kunnossapitokustannusten kasvu ja ylipäättään tienpitäjän vastuu ovat ratkaisematta. Tieyhdistys katsoo, että nämä vaatimukset tulee huomioida lainsäädännössä.

Kyse on sekä liikenneturvallisuudesta että omaisuudensuojasta. Tiekunnat omistavat tierakenteen ja kantavat niin taloudellisen kuin tienpitäjän vastuun tienkäytöstäkin. Kun maantien liikenne ohjataan tilapäisestikin yksityistielle, ei vastuukysymykset muutu ja on kohtuullista, että valtion tienpitäjä kantaa taloudellisen vastuun. Syntyvät kustannukset ovat olemattoman pieniä valtion maanteiden ylläpitoon verrattuna, mutta yksittäiselle tiekunnalle kyse voi olla suurista summista.

Tieyhdistys muistuttaa, ettei sinällään suhtaudu kielteisesti huoltovarmuutta palvelevaan tarkoitukseen tarvittaessa ohjata maantien liikenne yksityisteitä hyödyntävälle kiertoreitille.

Kokemus on osoittanut, että ely-keskukset ohjaavat esimerkiksi siltakorjauksen aikana liikenteen epärealistisen pitkälle maanteitä pitkin kulkevalle kiertoreitille, vaikka paikallinen liikenne siirtyykin huomattavasti lyhyemmälle yksityistieverkkoa käyttävälle epäviralliselle reitille.

Arviomuistiossa esitetyt muut muutostarpeet

Johdon sijoittaminen rautatiealueella olevalle yksityistielle

Muistiossa esitetty näkemys johdon sijoittamisesta yksityistielle ilman tienpitäjän lupaa on kestämaton ja täydellisestä ristiriidassa yksityistielain (560/2018) säädetyllä menettelyllä. Yksitystielain menettely oli pitkällisen valmistelutyön lopputulema ja siinä otettiin huomioon maanomistajien omaisuudensuojaa loukkaava menettely.

Tiekunta ja/tai tieoikeuden haltijat omistavat tierakenteen eikä siihen voida kajota ilman omistajan lupaa. Radanpitäjälle ei voida antaa oikeutta loukata tiekunnan omaisuudensuojaa jonkinlaisten tarkoituksenmukaisuusperusteiden vuoksi. Kyse ei ole vain omaisuudensuojasta vaan myös käytännöllisistä tienpitoon liittyvistä asioista, kuten ojien perkaukseen tai rumpuputkien uusintaan liittyvistä seikoista. Kaapelien sijoittamisesta tulee huomioida säännöllisesti toistuvat em. kunnossapitotoimet. Radanpitäjällä ei ole tietoa tiekunnan tienpidon asettamista tarpeista, jotka tulee huomioida kaapelin sijoittamista neuvoteltaessa.

Omaisuudensuojan lisäksi on muistettava tienpitäjän vastuu. Tiekuunnalla on vastuu tien liikenneturvallisuudesta, eikä radanpitäjällä voi olla oikeutta päättää suoraan yksityistien turvallisuuteen liittyvistä asioista.

Tieyhdistys pitää kestävämmänä ajatusta, jossa radanpitäjän jonkinlaisen hallinnollisen työn helpottamiseksi loukattaisiin tiekunnan omaisuudensuojaa tai asettaisiin tienpitäjä vastuuseen vahingoista, joiden syntyyn sillä ei ole ollut vaikutusmahdollisuutta.

Tieyhdistys muistuttaa, että yksityistielain tarkoituksena on helpottaa ja selventää yhdyskuntateknisten verkkojen sijoittamista yksityisteiden alueelle. Näin ollen voidaan katsoa, että nykyinen oikeustila ei haittaa verkkojen sijoittamista rautatiealueella kulkevilla yksityisteillä, eikä esitetyn kaltaista säädöstarvetta ole olemass.

Oletteko tunnistaneeet väylälaeissa muita muutostarpeita kuin arviomuistiossa käsitelty?

-

Muut huomiot

-

Takalammi Simo
Suomen Tieyhdistys ry